

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΛΕΥΤΕΡΗΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου – ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Προς τους Υπουργούς:

1. Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Μαργαρίτη Σχοινιά
2. Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κ. Σταύρο Παπασταύρου

Θέμα: «Αντιμετώπιση της εξάπλωσης των εισβολικών ειδών (λαγοκέφαλου και λεοντόψαρου) στην Ελλάδα με ιδιαίτερη ένταση στην Κρήτη και στήριξη των παράκτιων αλιέων»

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 14.04.2026

Το ζήτημα της εξάπλωσης των εισβολικών θαλάσσιων ειδών, και ιδίως του λαγοκέφαλου και του λεοντόψαρου, έχει αναδειχθεί τα τελευταία χρόνια ως ένα σύνθετο και διαρκώς εντεινόμενο πρόβλημα για την αλιεία και το θαλάσσιο οικοσύστημα της Μεσογείου, λαμβάνοντας τεράστιες διαστάσεις και στην Κρήτη. Στο πλαίσιο αυτό, κατά τη διάρκεια της θητείας μου ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ανέδειξα εγκαίρως το θέμα, τόσο σε εθνικό, όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλίες για την αντιμετώπισή του στις ελληνικές θάλασσες, με επίκεντρο τις κάτωθι δράσεις.

Αρχικά στο άτυπο Συμβούλιο Υπουργών Αλιείας, που πραγματοποιήθηκε τον Ιούλιο του 2023 στο Βίγκο της Ισπανίας, ενημέρωσα τους ομολόγους μου, δίνοντας έμφαση στο έντονο πρόβλημα που έχουν προκαλέσει τα ψάρια λεοντόψαρο και λαγοκέφαλος, καθώς και ο μπλε κάβουρας.

Επεσήμανα ότι το φαινόμενο με τα ψάρια εισβολείς από την Ερυθρά Θάλασσα ή τον Ινδικό Ωκεανό στην Ανατολική Μεσόγειο μέσω της διώρυγας του Σουέζ, πλήττει πρωτίστως την Ελλάδα, αλλά και την Κύπρο. Ιδίως ο λαγοκέφαλος, ως τοξικό είδος, προκαλεί εκτεταμένες ζημιές στα αλιευτικά εργαλεία και στα δίχτυα των αλιέων, ενώ επεκτείνεται γρήγορα και έχει

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178

Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

εγκατασταθεί στις ακτές της Ελλάδας, της Κύπρου, της Ιταλίας και της Κροατίας (επίσης εμφανίζεται περιστασιακά στη Μάλτα, τη Γαλλία και την Ισπανία). Τόνισα ότι η εκτίμηση είναι ότι οι πληθυσμοί αυτοί θα συνεχίσουν να αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη λήψη άμεσων και συντονισμένων μέτρων, όπως η πρόβλεψη αποζημίωσης για τις απώλειες που υφίστανται οι αλιείς, καθώς και η επιδότηση αλίευσης των συγκεκριμένων τοξικών ψαριών. Παράλληλα ότι βασική προτεραιότητα είναι η ενίσχυση των μικρών αλιέων και η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ελληνικών πανεπιστημίων, των ερευνητικών μας ιδρυμάτων και των αρμόδιων φορέων μας, προκειμένου να αναπτύξουμε αποτελεσματικούς τρόπους αντιμετώπισης των προβλημάτων μας.

Τέλος πρότεινα στην ατζέντα του επόμενου Συμβουλίου, να συμπεριληφθεί το θέμα, ώστε να βρεθούν πιθανοί τρόποι αντιμετώπισης, που σκοπό θα έχουν να περιοριστούν όλες οι αρνητικές επιπτώσεις που αντιμετωπίζουν οι χώρες της Μεσογείου εξ αιτίας των συγκεκριμένων ψαριών, δεδομένου ότι για την Ελλάδα, η αλιεία μικρής κλίμακας είναι ζωτικής σημασίας, καθώς αντιπροσωπεύει πάνω από το 90% των σκαφών ελληνικής σημαίας.

Επιπροσθέτως -κατά το ίδιο χρονικό διάστημα- σε συνεργασία με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, **ανατέθηκε στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής (ΟΦΥΠΕΚΑ)** το θέμα της αντιμετώπισης της εισβολής στις ελληνικές θάλασσες του λαγοκέφαλου και λεοντόψαρου, για την άμεση σύνταξη μελέτης ενός Σχεδίου Δράσης. Είχα επισημάνει επανειλημμένως το σχέδιο δράσης που έχει αναλάβει η Κυπριακή Δημοκρατία ως καλή πρακτική, για την καταπολέμηση του λαγοκέφαλου στην παράκτια ζώνη της Κύπρου από συλλογικές ομάδες αλιέων. Το εν λόγω σχέδιο **αφορούσε στην άσκηση έντονης αλιευτικής πίεσης** στον αναπαραγωγικό πληθυσμό του είδους από τον επαγγελματικό στόλο της Κύπρου, η οποία είχε αξιοποιήσει κοινοτικούς πόρους και ειδικότερα το Μέτρο για την προστασία και αποκατάσταση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και των οικοσυστημάτων. Η χρηματοδότηση των συλλογικών ομάδων που συμμετείχαν στο Σχέδιο ανερχόταν στο 100% δημόσια δαπάνη και το ποσό της χρηματοδότησης ανερχόταν σε 3 ευρώ ανά κιλό ψαριών.

Περαιτέρω, πρωτοστάτησα στη δημιουργία **ενιαίου μετώπου των χωρών του Νότου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUMED-9)**, εντάσσοντας το ζήτημα στην ευρωπαϊκή ατζέντα και προωθώντας τη διαμόρφωση κοινών πολιτικών αντιμετώπισης. Στο πλαίσιο αυτό, στις **24 Ιανουαρίου 2024**, με ελληνική πρωτοβουλία, **πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες η πρώτη συνεδρίαση της ομάδας EUMED-9** για θέματα γεωργίας, με τη συμμετοχή των

χωρών του ευρωπαϊκού Νότου (Γαλλία, Ιταλία, Ισπανία, Πορτογαλία, Ελλάδα, Κύπρος, Μάλτα, Σλοβενία και Κροατία), όπου τέθηκε επί τάπητος το πρόβλημα των εισβολικών ειδών, αναγνωρίζοντας τις σημαντικές ζημιές που προκαλούνται στους παράκτιους αλιείς και προγραμματίζοντας κοινές δράσεις για τη μείωση των πληθυσμών τους.

Με πρωτοβουλία μου δημιουργήθηκε το πρώτο στην Ελλάδα εξειδικευμένο **Κέντρο Αναφοράς της ΕΕ - ένα από τα μόλις 4 της ΕΕ - για την ευζωία των υδρόβιων ζώων, με έδρα την Κρήτη** που λειτουργήσε με τη μορφή της κοινοπραξίας, υπό το Πανεπιστήμιο Κρήτης, με την συμμετοχή επιπλέον του Κέντρου Βιολογίας της Ακαδημίας Επιστημών της Τσεχίας και του Πανεπιστημίου της Βαρκελώνης. Κατόπιν σχετικής πρόσκλησης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την Υγεία και την Ασφάλεια των Τροφίμων, κα Στέλλα Κυριακίδου, επισκέφθηκε τη χώρα μας και, στις 16 Φεβρουαρίου 2024, πραγματοποιήσαμε από κοινού την έναρξη των εργασιών του Κέντρου Αναφοράς στο Ηράκλειο Κρήτης.

Το Κέντρο Αναφοράς αποτελεί ένα μόνιμο εργαλείο ενίσχυσης του κλάδου στη χώρα μας, καθώς μέσα από τη λειτουργία του εντοπίζονται τα προβλήματα, οι ιδιαιτερότητες και οι εξελίξεις στο χώρο της αλιείας.

Το εν λόγω κρίσιμο ζήτημα αναδείχθηκε παράλληλα στο **πρώτο κοινό συνέδριο «Γαλάζιοι Ορίζοντες» (24–25 Φεβρουαρίου 2024)**, που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της θητείας μου στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπου τονίστηκε η ανάγκη συγκρότησης ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής πολιτικής για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Το ζήτημα της εξάπλωσης των λεσσεψιανών μεταναστών (λαγοκέφαλου και λεοντόψαρου) εντάχθηκε, παράλληλα, στον σχεδιασμό της **εθνικής στρατηγικής για την αλιεία και την υδατοκαλλιέργεια**, στο πλαίσιο της κλιματικής κρίσης και της ανάγκης προστασίας των εγχώριων ιχθυοπληθυσμών.

Προς αυτήν την κατεύθυνση σχεδιάστηκαν και εξειδικευμένες δράσεις αντιμετώπισης του φαινομένου, οι οποίες αποτύπωναν τη βούληση για μια πιο ενεργητική πολιτική διαχείρισης των εισβολικών ειδών από το ΥΠΑΑΤ μέσω του **Επιχειρησιακού Προγράμματος «Αλιεία και Θάλασσα» και του προγράμματος «Αλιεία, Υδατοκαλλιέργεια και Θάλασσα» 2021 -2027**, όπως ο «Εναλλακτικός τρόπος αξιοποίησης των αλλόχθονων ιχθύων», προϋπολογισμού 388.675 ευρώ, η «Ανάπτυξη καινοτόμων μέτρων καταγραφής, χαρτογράφησης και περιορισμού των πληθυσμών λαγοκέφαλου και λεοντόψαρου», προϋπολογισμού 417.599 ευρώ, καθώς και ο «Σχεδιασμός και η πιλοτική εφαρμογή μεθόδων εμπορικής αξιοποίησης των ξένων ειδών, με στόχο τον έλεγχο του πληθυσμού τους», προϋπολογισμού 551.633 ευρώ.

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178
Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133

Παρά τις ανωτέρω πρωτοβουλίες το πρόβλημα παραμένει και εντείνεται, ιδίως στις θαλάσσιες περιοχές της Κρήτης, όπου οι επαγγελματίες αλιείς καταγράφουν καθημερινά εκτεταμένες φθορές στα αλιευτικά εργαλεία, απώλεια εισοδήματος και σημαντική μείωση των εμπορεύσιμων ιχθυαποθεμάτων. Την ίδια στιγμή, η εξάπλωση του λεοντόψαρου, ως ανώτερου θηρευτή, επιτείνει τη διατάραξη της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, ενώ η παρουσία του λαγοκέφαλου συνιστά και σοβαρό κίνδυνο για τη δημόσια υγεία λόγω της τοξικότητάς του. Το φαινόμενο των εισβολικών ειδών λαμβάνει πλέον χαρακτηριστικά διαρκούς και πολυπαραγοντικής απειλής για την ελληνική αλιεία και το θαλάσσιο περιβάλλον και οι παράκτιοι αλιείς, ιδιαίτερα στην Κρήτη, βρίσκονται αντιμέτωποι με αυξανόμενες οικονομικές απώλειες και λειτουργικές δυσχέρειες,

Οι ανωτέρω πρωτοβουλίες και δράσεις απαιτούν να έχουν συνέχεια, συνέπεια, καθιστώντας επιτακτική τη συστηματική ενίσχυση και εφαρμογή τους. Στο πλαίσιο αυτό η Κυβέρνησή μας οφείλει να συνεχίσει αυτή την προσπάθεια, στηρίζοντας ουσιαστικά τους επαγγελματίες αλιείς της χώρας, τους ανθρώπους που βιοπορίζονται από τη θάλασσα και συμβάλλουν καθοριστικά στην οικονομική και κοινωνική συνοχή των παράκτιων περιοχών.

ΕΡΩΤΩΝΤΑΙ ΟΙ ΑΡΜΟΔΙΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. Ποια συγκεκριμένα μέτρα προτίθεστε να λάβετε για τη στήριξη των παράκτιων αλιέων που πλήττονται, ιδίως ως προς την αποζημίωση για ζημιές σε εξοπλισμό και απώλεια εισοδήματος, αλλά και τη δημιουργία κινήτρων για τη συστηματική αλίευση των εν λόγω ειδών;
2. Σε ποιο στάδιο υλοποίησης βρίσκονται τα ανωτέρω προγράμματα του ΥΠΑΑΤ και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα υλοποίησής τους και σε ποιο βαθμό έχουν ενεργοποιηθεί οι πρωτοβουλίες συνεργασίας που δρομολογήθηκαν σε επίπεδο EUMED-9;
3. Σε ποιο στάδιο βρίσκεται η εκπόνηση και έγκριση του Σχεδίου Δράσης που ανατέθηκε στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής για την αντιμετώπιση της εισβολής του λαγοκέφαλου και του λεοντόψαρου και ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των προβλεπόμενων μέτρων;

Ο ερωτών Βουλευτής

**Λευτέρης Κ. Αυγενάκης
Βουλευτής Ν. Ηρακλείου**

Ηράκλειο: Πάπα Αλεξάνδρου 4, Πλ. Αρχαιολογικού Μουσείου, τ.κ. 71202 – Τηλ. 2810 301178
Μοίρες: 25^{ης} Μαρτίου 185, τ.κ. 70400 – Τηλ. 28920 29133